

Mevcut iktisadi işletmenin yanında otel işletmeciliği dolayısıyla yeni bir iktisadi işletme oluşup oluşmayacağı ve vergisel yükümlülüğü hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32172-8386-588
Tarih	02.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32172-8386-588

02/08/2011

Konu : Mevcut iktisadi işletmenin yanında otel işletmeciliği dolayısıyla yeni bir iktisadi işletme oluşup oluşmayacağı ve vergisel yükümlülüğü hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunun incelenmesinden; .. Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuz, Vakfınızın amaçları ve faaliyetlerine yönelik olarak 5 katlı bir binayı tarihinde satın alarak ... Otel adı altında faaliyete hazır hale getirildiği, söz konusu otelde Vakfınızın üyeleri yanında üçüncü şahıslara da bedel karşılığında hizmet verileceği, Vakfınızın halen Sigorta Acenteliği ve Vakıf İşletmesi olarak iki iktisadi işletmesinin bulunduğu belirtilerek, Vakfınızın sosyal amaçlı bir kuruluş olması nedeniyle yeni bir işletmenin getireceği maliyetin göz önünde bulundurularak, otel işletmeciliği faaliyetinize ilişkin işlemlerin yeni bir iktisadi işletme oluşturmadan mevcut iktisadi işletmenizin hesap ve kayıtları içerisinde takip edilip edilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşüne

müracaat edildiği anlaşılmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup, mezkur Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

03.04.2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" başlıklı (2.4) bölümünde iktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği ifade edilmiştir.

İktisadi işletmenin belirgin özellikleri; bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesidir. Diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurları, ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir. Kanun, bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek ya da vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsama almıştır.

Öte yandan, mezkur Genel Tebliğin "Beyannamenin verilmesi" başlıklı (14.1.) bölümünde, tüzel kişiliği bulunmayan iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait tüzel kişiliği bulunmayan iktisadi işletmelerin her biri için bunların bağlı oldukları kamu tüzel kişileri ile dernek veya vakıflar tarafından ayrı beyanname verilmesi gerektiği bu nedenle, söz konusu kuruluşlara ait iktisadi işletmelerin her biri için ayrı kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirileceği,

İktisadi işletmelerin ortak yönetimi veya sermayesi olsa dahi

- Faaliyetlerinin bağımsız ve farklı olması ve/veya
- Farklı işyerlerinin bulunması halinde

ayrı ayrı mükellefiyet tesis ettirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Buna göre, Vakfınıza ait veya bağılı bir işletme niteliğindeki söz konusu otelde Vakıf üyelerine ve üçüncü kişilere bedel karşılığı hizmet verilmesi nedeniyle Vakıf bünyesindeki diğer iktisadi işletmelerden ayrı olarak oluşacak iktisadi işletme nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun 153 üncü maddesinde, kurumlar vergisi mükelleflerinin işe başlamayı vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları; 172 nci maddesinde, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin defter tutmaya mecbur oldukları; 176 ncı maddesinde defter tutma bakımından iki sınıfa ayrılmış tüccarlardan I'inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre, II' nci sınıf tüccarların ise işletme hesabı esasına göre defter tutacakları; 177 nci maddesinde, her türlü ticaret şirketleri ile kurumlar vergisine tabi olan diğer tüzel kişilerin I'inci sınıfa dahil oldukları hüküm altına alındıktan sonra, 182 nci maddede, bilanço esasında tutulacak defterler sayılmış, 220 nci maddede ise tasdiğe tabi defterlere ilişkin hükümler yer almıştır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Vakfınıza ait otelde, Vakıf üyeleri ile üçüncü şahıslara bedel karşılığı hizmet verilmesi nedeniyle, söz konusu otel işletmeciliği dolayısıyla vakfa ait yeni bir iktisadi işletme oluşacağından, vakfınızın mevcut iktisadi işletmesinden ayrı olarak yeni oluşacak iktisadi işletmenin de ayrıca kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre birinci sınıf tüccarlar tarafından tutulması gereken defterlerin söz konusu iktisadi işletme için ayrı olarak aynı Kanunda belirtilen süreler içinde tasdik ettirilerek kullanılması, yeni oluşacak iktisadi işletmenin muhasebe kaydının, gerek vakfın muhasebe kayıtları gerekse mevcut iktisadi işletmelerin muhasebe kayıtları ile birbiriyle karışmasını önleyecek şekilde Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine uygun olarak ayrı ayrı izlenmesi, ayrıca aynı Kanunun belge düzeni ile ilgili hükümlerine riayet edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

